

Εισαγωγή στη Λογιστική και στο Λογιστικό Δίκαιο

14.10.2025

Νομικό πλαίσιο

- Ν. 4308/2014: Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ)
 - Ενοποιεί τους λογιστικούς και φορολογικούς κανόνες
 - Ενσωματώνει
 - Οδηγία 34/2013/ΕΕ (Ευρωπαϊκή Λογιστική Οδηγία)
 - Οδηγία 115/2001/ΕΚ (Οδηγία Τιμολόγησης), που ενσωματώθηκε στην 6η Οδηγία ΦΠΑ (2006/112/ΕΚ)
 - Καταργεί:
 - ΚΦΑΣ
 - ΕΓΛΣ
 - Λογιστικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920

Νομικό πλαίσιο

- Ν. 5104/2024: Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ)
 - ♦ § 13 παρ. 1: Υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων
 - ♦ § 13 παρ. 2: Υποχρέωση διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων
 - ♦ § 14: Πληροφορίες από τον φορολογούμενο
 - Επίδειξη βιβλίων και στοιχείων
 - Υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων
- Ν. 5144/2024: Κώδικας Φ.Π.Α.
- Ν. 4172/2013: ΚΦΕ

Τρόπος εξεύρεσης του φορολογητέου εισοδήματος

- Σκοπός εφαρμογής των ΕΛΠ (§ 5 ΕΛΠ)
 - ♦ Αξιοπιστία λογιστικού συστήματος
 - ♦ Καταλληλότητα τηρουμένων αρχείων
- Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος
 - ♦ Συμμόρφωση με ΕΛΠ: με βάση τα ΕΛΠ (§ 21 παρ. 2 ΚΦΕ)
 - ♦ Μη συμμόρφωση με ΕΛΠ (§28 παρ. 1 ΚΦΕ):
 - με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο
 - έμμεσες τεχνικές ελέγχου

Ορολογία

ΚΒΣ	ΕΛΠ
Κύρος βιβλίων και στοιχείων	- Αξιοπιστία λογιστικού συστήματος - Καταλληλότητα τηρουμένων αρχείων
- Ανεπάρκεια βιβλίων και στοιχείων - Ανακρίβεια βιβλίων και στοιχείων - Μη τήρηση βιβλίων και στοιχείων	- Τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον νόμο για τα λογιστικά πρότυπα - Τα φορολογικά στοιχεία ή τα λοιπά προβλεπόμενα σχετικά δικαιολογητικά δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
Εξωλογιστικός προσδιορισμός	Προσδιορισμός με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου

Ορολογία

ΚΒΣ	ΕΛΠ
Επιτηδευματίας	Οντότητα με επιχειρηματική δραστηριότητα
Βιβλίο εσόδων-εξόδων Βιβλία β' κατηγορίας	Απλογραφικά βιβλία
Βιβλία γ' κατηγορίας	Διπλογραφικά βιβλία
Ημερολόγιο	Αρχείο στο οποίο καταχωρείται αναλυτικά κάθε συναλλαγή και γεγονός
Αναλυτικό καθολικό	Αρχείο με τις μεταβολές κάθε τηρούμενου λογαριασμού
Βιβλίο απογραφής	Αρχείο αποθεμάτων (ιδιόκτητων ή τρίτων)
Ενημέρωση βιβλίων	Ενημέρωση των λογιστικών αρχείων
Τέλος χρήσης	Ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων
Ημερομηνία ισολογισμού	Τέλος περιόδου αναφοράς
Δελτίο αποστολής	Παραστατικό διακίνησης

Πεδίο εφαρμογής

- Κεφαλαιουχικές εταιρείες
- Προσωπικές εταιρείες
- Ατομικές επιχειρήσεις
- Κάθε άλλη οντότητα που αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
 - ♦ Αστικές εταιρείες
 - ♦ Κοινωνίες αστικού δικαίου
 - ♦ Συνεταιρισμοί
 - ♦ Κοινοπραξίες
 - ♦ Αφανείς εταιρείες
 - ♦ Σχολάζουσες κληρονομίες
 - ♦ Σωματεία
 - ♦ Σύλλογοι
 - ♦ Ενώσεις προσώπων
 - ♦ Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Πεδίο εφαρμογής

- Μη υποκείμενοι στα ΕΛΠ
 - ♦ Αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α.
 - ♦ Περιστασιακά απασχολούμενοι
 - ♦ Υπάλληλοι ή συνταξιούχοι συγγραφείς και εισηγητές σεμιναρίων
 - ♦ Υπάλληλοι συμμετέχοντες σε Συμβούλια, Επιτροπές, ομάδες εργασίας δημοσίου τομέα
 - ♦ Σύνδικοι πτώχευσης
 - ♦ Διαχειριστές πολυκατοικίας
 - ♦ Ξεναγοί
 - ♦ Αποκλειστικοί νοσοκόμοι

Πεδίο εφαρμογής

- Σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων
 - ♦ ΔΠΧΑ (πρώην ΔΛΠ)
 - ♦ ΕΛΠ

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ)

- International Accounting Standards (IAS)
- Τι είναι: Μια σειρά από πρότυπα λογιστικής εφαρμογής κοινών αρχών και κανόνων εμφάνισης των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών.
- Δημιουργήθηκαν μεταξύ 1973 και 2001 από την International Accounting Standards Committee (IASC)
- 2002: Μετονομάστηκαν σε International Financial Reporting Standards (IFRS)
 - ♦ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) ή
 - ♦ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)
- 2023: 167 χώρες χρησιμοποιούν τα ΔΠΧΑ ή συγκλίνουν προς αυτά
- Ανταγωνισμός με US GAAP (US Generally Accepted Accounting Principles)

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- IFRS Foundation
 - ♦ Υπεύθυνος φορέας για την σύνταξη, παρακολούθηση, τροποποίηση των ΔΠΧΑ
 - ♦ Ιδιωτική εταιρεία με μορφή ιδρύματος
 - ♦ Έδρα στο Delaware των ΗΠΑ, κεντρικά γραφεία στο Λονδίνο
 - ♦ Βασικά όργανα
 - Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board, I.A.S.B.)
 - Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (Standards Advisory Council, S.A.C.)
 - Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (International Financial Reporting Interpretations Committee, I.F.R.I.C.)

Ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

ΔΛΠ 1	Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων
ΔΛΠ 2	Αποθέματα
ΔΛΠ 7	Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
ΔΛΠ 8	Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη
ΔΛΠ 10	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού
ΔΛΠ 11	Κατασκευαστικές Συμβάσεις
ΔΛΠ 12	Φόροι Εισοδήματος
ΔΛΠ 14	Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα
ΔΛΠ 16	Ενσώματα Πάγια
ΔΛΠ 17	Μισθώσεις
ΔΛΠ 18	Έσοδα
ΔΛΠ 19	Παροχές σε Εργαζόμενους
ΔΛΠ 20	Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης
ΔΛΠ 21	Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος
ΔΛΠ 23	Κόστος Δανεισμού

ΔΛΠ 24	Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
ΔΛΠ 26	Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
ΔΛΠ 27	Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις
ΔΛΠ 28	Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις
ΔΛΠ 29	Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
ΔΛΠ 30	Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Όμοιων Ιδρυμάτων
ΔΛΠ 31	Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες
ΔΛΠ 32	Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση
ΔΛΠ 33	Κέρδη ανά Μετοχή
ΔΛΠ 34	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις
ΔΛΠ 36	Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού
ΔΛΠ 37	Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις
ΔΛΠ 38	Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού
ΔΛΠ 40	Επενδύσεις σε Ακίνητα
ΔΛΠ 41	Γεωργία

Ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

ΔΠΧΑ 1	Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΠ
ΔΠΧΑ 2	Πληρωμές Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους
ΔΠΧΑ 3	Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων
ΔΠΧΑ 4	Ασφαλιστικές Συμβάσεις
ΔΠΧΑ 5	Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες
ΔΠΧΑ 6	Έρευνα και Αξιολόγηση Ορυκτών Πόρων
ΔΠΧΑ 7	Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις
ΔΠΧΑ 8	Λειτουργικοί Τομείς
ΔΠΧΑ 9	Χρηματοοικονομικά Μέσα
ΔΠΧΑ 10	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
ΔΠΧΑ 11	Κοινή Ρυθμίσεις
ΔΠΧΑ 12	Παρουσίαση των Συμφερόντων σε άλλες οντότητες
ΔΠΧΑ 13	Επιμέτρηση της εύλογης αξίας
ΔΠΧΑ 14	Αναβαλλόμενη φορολογία
ΔΠΧΑ 15	Έσοδα
ΔΠΧΑ 16	Μισθώσεις
ΔΠΧΑ 17	Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (αντικατάσταση ΔΠΧΑ 4)

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- Σκοπός
 - ♦ Δικαιότερη παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
 - ♦ Συγκρισιμότητα της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
- Μορφή
 - ♦ Δεν έχουν τη μορφή κανόνα δικαίου
 - ♦ Δεν αποτελούν ενιαίο, κωδικοποιημένο κείμενο
 - ♦ Επιμέρους θεματικά κείμενα με αριθμό
 - ♦ Συνοδεύονται από «Διερμηνείες» (Interpretations)

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- Νομικό πλαίσιο
 - ♦ Ενωσιακό δίκαιο
 - ΚΑΝ 1606/2002/ΕΚ: Υιοθέτηση στην ΕΕ για όλες τις εισηγμένες
 - ΚΑΝ 1126/2008/ΕΚ: Υιοθέτηση ορισμένων ΔΛΠ
 - ♦ Ελληνικό δίκαιο
 - Ν. 2992/2002 άρθρο 1: Θέσπιση στην Ελλάδα
 - Υποχρεωτικά: Α.Ε. εισηγμένες στο ΧΑΑ
 - Προαιρετικά: λοιπές Α.Ε.
 - Ν. 4308/2014, άρθρο 1 παρ. 3
 - Υποχρεωτικά για μια σειρά επιχειρήσεων
- Νομική ισχύς
 - ♦ Αρχικά soft law
 - Ζήτημα δημοκρατικής νομιμοποίησης
 - ♦ Μηχανισμός έγκρισης/υιοθέτησης από την ΕΕ με Κανονισμούς
 - Ενωσιακό δίκαιο ενοποιημένο

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- Υποχρεωτική τήρηση
 - ♦ Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος
 - Εισηγμένες
 - Ασφαλιστικές, αντασφαλιστικές
 - Πιστωτικά ιδρύματα, κ.λπ.
 - ♦ θυγατρικές μητρικής εισηγμένης σε οργανωμένη αγορά Κ-Μ της ΕΕ, εφόσον αντιπροσωπεύουν ατομικά ή αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του καθαρού κύκλου εργασιών ή του ενεργητικού ή του μέσου όρου των εργαζόμενων της μητρικής.
 - ♦ Χρηματοδοτικά ιδρύματα της περίπτωσης 26 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/2013, εφόσον υπόκεινται σε απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.
 - Π.χ. χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών, μικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών, κ.λπ.

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- Υποχρεωτική τήρηση (συνέχεια)
 - ♦ Ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών
 - ♦ Ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου
 - ♦ Ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία
 - ♦ Ανώνυμες εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών
 - ♦ Ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων
 - ♦ Οντότητες χαρτοφυλακίου.
 - ♦ Οι οντότητες που έχουν αυτή την υποχρέωση βάσει άλλης νομοθετικής διάταξης.
- Όλες οι άλλες οντότητες προαιρετικά
 - ♦ Υποχρεωτική η τήρηση για 5 έτη από την πρώτη εφαρμογή

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

- Σύγκριση
 - ♦ ΕΓΛΣ
 - Αρχή του ιστορικού κόστους
 - Αρχή της συντηρητικότητας
 - ♦ ΕΛΠ/ΔΠΧΑ
 - Αρχή της σαφήνειας
 - Αρχή του δεδουλευμένου
 - Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Ένταξη σε κατηγορίες

- Κατάταξη των οντοτήτων με βάση το μέγεθος
 - ♦ Πολύ μικρές οντότητες
 - ♦ Μικρές οντότητες
 - ♦ Μεσαίες οντότητες
 - ♦ Μεγάλες οντότητες
- Κριτήρια
 - ♦ Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών
 - ♦ Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακά στοιχεία συν απαιτήσεις)
 - ♦ Μέσος όρος απασχολούμενου προσωπικού
 - ♦ Νομική μορφή
 - ♦ Αντικείμενο εργασιών (ειδικές εντάξεις)

Ένταξη σε κατηγορίες

Οντότητες	Σύνολο ενεργητικού	Κύκλος εργασιών	Μέσος όρος απασχολουμένων
Πολύ μικρές	< 350.000	< 700.000	< 10
Μικρές	< 4.000.000	< 8.000.000	< 50
Μεσαίες	< 20.000.000	< 40.000.000	< 250
Μεγάλες	> 20.000.000	> 40.000.000	> 250

- Πρέπει να συντρέχουν τουλάχιστον 2 από τα 3 κριτήρια
- Οι προσωπικές εταιρείες και οι ατομικές επιχειρήσεις υπάγονται στις πολύ μικρές οντότητες με μόνο κριτήριο ότι ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει το 1.500.000 ευρώ
- Αν η οντότητα παύει να πληροί τα 2 από τα 3 κριτήρια για δύο διαδοχικές περιόδους, αλλάζει κατηγορία

Ένταξη σε κατηγορίες

- Σκοπός ένταξης σε κατηγορίες
 - ♦ Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων
 - ♦ Απλοποιήσεις και απαλλαγές από ορισμένους κανόνες επιμέτρησης
 - ♦ Όχι η κατηγορία τήρησης βιβλίων

Το λογιστικό σύστημα

- Έννοια “αρχείων”: τα τηρούμενα βιβλία, στοιχεία, παραστατικά, δικαιολογητικά κ.λπ.
- Σκοπός λογιστικού συστήματος
 - ♦ Λογιστική βάση: κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων
 - ♦ Φορολογική βάση: εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων
- Τρόπος τήρησης
 - ♦ Ηλεκτρονικά ή Χειρόγραφα
 - ♦ Κατ’ επιλογήν της οντότητας
- Γλώσσα τήρησης
 - ♦ Λογιστικά βιβλία: Ελληνική
 - ♦ Λογιστικά στοιχεία:
 - ελληνική ή ξένη γλώσσα
 - Απαιτείται μετάφραση, αν ζητηθεί από την εφορία